Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2025)0291

Geneetiliselt muundatud sojauba MON 87708

Euroopa Parlamendi 25. novembri 2025. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87708 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (D109633/01 – 2025/2896(RSP))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse komisjoni rakendusotsuse eelnõu, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87708 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (D109633/01),

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määrust (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta[1], eriti selle artikli 11 lõiget 3 ja artikli 23 lõiget 3,

– võttes arvesse määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklis 35 osutatud alalises taime-, looma-, toidu- ja söödakomitees 15. septembril 2025 toimunud hääletust, mille tulemusel arvamust ei esitatud, ning apellatsioonikomitees 21. oktoobril 2025 toimunud hääletust, mille tulemusel samuti arvamust ei esitatud,

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määruse (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes[2] artiklit 11,

– võttes arvesse Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) 26. märtsil 2025. aastal vastu võetud ja 13. mail 2025. aastal avaldatud

---

1 ELT L 268, 18.10.2003, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/18/oj

2 ELT L 55, 28.2.2011, lk 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj.

arvamust[3],

– võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone, milles esitatakse vastuväiteid geneetiliselt muundatud organismide (GMOd) kasutamiseks lubade andmisele[4],

---

[3] EFSA geneetiliselt muundatud organismide komisjoni teaduslik arvamus geneetiliselt muundatud sojaoa MON 87708 hindamise kohta (taotlus GMFF-2023-21237). EFSA Journal 2025;23(5):9379; https://doi.org/10.2903/j.efsa.2025.9379.

[4] Euroopa Parlament võttis kaheksandal ametiajal vastu 36 resolutsiooni ja üheksandal ametiajal 38 resolutsiooni, milles vaidlustati GMOde kasutamiseks lubade andmine. Lisaks sellele on Euroopa Parlament kümnendal ametiajal vastu võtnud järgmised resolutsioonid:
– Euroopa Parlamendi 26. novembri 2024. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse (EL) 2024/2628 kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 89034 × 1507 × NK603 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2025/1797, 4.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1797/oj).
– Euroopa Parlamendi 26. novembri 2024. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse (EL) 2024/2627 kohta, millega lubatakse viia turule geneetiliselt muundatud puuvilla COT102 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2025/1798, 4.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1798/oj).
– Euroopa Parlamendi 26. novembri 2024. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse (EL) 2024/2629 kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 ja selle kaheksat alakombinatsiooni sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2025/1799, 4.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1799/oj).
– Euroopa Parlamendi 26. novembri 2024. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse (EL) 2024/1828 kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 810 sisaldava, sellest koosneva ja sellest valmistatud toidu ja sööda turuleviimise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni rakendusotsus (EL) 2017/1207 (ELT C, C/2025/1800, 4.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1800/oj).

– võttes arvesse kodukorra artikli 115 lõikeid 2 ja 3,

– Euroopa Parlamendi 26. novembri 2024. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse (EL) 2024/1822 kohta, millega lubatakse viia turule geneetiliselt muundatud maisi DP915635 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2025/1801, 4.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1801/oj).
– Euroopa Parlamendi 26. novembri 2024. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse (EL) 2024/1826 kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud maisi DP23211 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2025/1802, 4.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1802/oj).
– Euroopa Parlamendi 26. novembri 2024. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse (EL) 2024/2618 kohta, millega lubatakse viia turule geneetiliselt muundatud maisi DP202216 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2025/1803, 4.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1803/oj).
– Euroopa Parlamendi 26. novembri 2024. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse viia turule geneetiliselt muundatud maisi MON 94804 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2025/1804, 4.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1804/oj).
– Euroopa Parlamendi 12. veebruari 2025. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse viia turule geneetiliselt muundatud maisi DP910521 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2025/2246, 29.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2246/oj).
– Euroopa Parlamendi 12. veebruari 2025. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse viia turule geneetiliselt muundatud maisi MON 95275 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2025/2247, 29.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2247/oj).
– Euroopa Parlamendi 8. mai 2025. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87705 × MON 87708 × MON 89788 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (P10_TA(2025)0106).

– võttes arvesse keskkonna-, kliima- ja toiduohutuse komisjoni resolutsiooni ettepanekut,

A. arvestades, et komisjoni 24. aprilli 2015. aasta rakendusotsusega (EL) 2015/700[5] anti luba lasta turule geneetiliselt muundatud sojauba MON 87708 (edaspidi „GM sojauba“) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid;

B. arvestades, et 8. märtsil 2024 esitas Belgias asuv äriühing Bayer Agriculture B.V. Ameerika Ühendriikides asuva äriühingu Bayer CropScience LP nimel komisjonile taotluse kõnealuse loa kehtivuse pikendamiseks; arvestades, et kõnealune luba hõlmas ka selliste muude toodete (v.a toit ja sööt) turule laskmist, mis sisaldavad GM sojauba või koosnevad sellest ja mida kasutatakse nagu muud sojauba, kuid mida ei viljelda;

C. arvestades, et EFSA esitas 26. märtsil 2025 heakskiitva arvamuse, jõudes järeldusele, et kõnealuses pikendamistaotluses ei ole esitatud tõendeid uute ohtude, kokkupuutega seotud muutuste ega teadusliku ebamäärasuse kohta, mis võiksid muuta 2013. aastal vastu võetud esialgse riskihindamise järeldusi;

D. arvestades, et EFSA arvamuses ei käsitletud piisavalt dikamba ulatusliku kasutamise kumulatiivset ja kombineeritud mõju, kaudseid terviseriske ega pikaajalisi ökoloogilisi tagajärgi;

E. arvestades, et GM sojauba on tolerantne herbitsiidi dikamba suhtes, mida seostatakse märkimisväärsete riskidega elurikkusele ning mulla ja vee tervisele, samuti triiviga põldudelt väljapoole, mis kahjustab naaberkultuure ja -ökosüsteeme;

F. arvestades, et dikambaresistentsete geneetiliselt muundatud sojaubade levik eksportivates riikides on olnud seotud herbitsiidide laialdase triivi, põllumajandustootjate vaidluste ja ökosüsteemi mõjuga, tuues esile sotsiaal-majanduslikud ja keskkonnaprobleemid;

G. arvestades, et komisjoni rakendusotsuse eelnõus ette nähtud keskkonnamõju seire põhineb üldisel seirel ega hõlma sihipäraseid tolmeldajate, mullaorganismide ega veeliikide uuringuid;

H. arvestades, et teadusliku ebamäärasuse ja täiendava herbitsiidi kasutamisest tulenevate dokumenteeritud riskide korral tuleks

---

– Euroopa Parlamendi 8. oktoobri 2025. aasta resolutsioon komisjoni 22. septembri 2025. aasta rakendusotsuse (EL) 2025/1898 kohta, millega lubatakse turule lasta geneetiliselt muundatud maisi DP51291 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest valmistatud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (P10_TA(2025)0222).

5 ELT L 112, 30.4.2015, lk 81, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2015/700/oj.

kohaldada Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 191 sätestatud ettevaatuspõhimõtet;

I. arvestades, et määruses (EÜ) nr 1829/2003 nõutakse, et geneetiliselt muundatud toit ja sööt ei tohi avaldada kahjulikku mõju inimeste ja loomade tervisele ega keskkonnale;

J. arvestades, et terviseühtsuse põhimõtte kohaselt tuleb arvesse võtta geneetiliselt muundatud põllukultuuride lubade läbipõimunud mõju inimeste, loomade, taimede ja keskkonna tervisele, mida praeguses hinnangus piisavalt ei kajastata;

K. arvestades, et Euroopa Parlament on korduvalt esitanud vastuväiteid GMOde lubadele või lubade kehtivuse pikendamisele, kui liikmesriigid ei saavuta alalises taime-, looma-, toidu- ja söödakomitees või apellatsioonikomitees kvalifitseeritud häälteenamust, toonitades püsivat demokraatia puudujääki GMOdele loa andmise menetluses;

1. on seisukohal, et komisjoni rakendusotsuse eelnõu ületab määruses (EÜ) nr 1829/2003 sätestatud rakendamisvolitusi;

2. on seisukohal, et komisjoni rakendusotsuse eelnõu on vastuolus liidu õigusega, sest see ei ole kooskõlas määruse (EÜ) nr 1829/2003 eesmärgiga, milleks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 178/2002[6] sätestatud üldpõhimõtete kohaselt on luua alus inimeste elu ja tervise, loomade tervise ja heaolu ning keskkonna ja tarbijate huvide kaitse kõrge taseme tagamiseks seoses geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kasutamisega ning tagada samal ajal ka siseturu tõhus toimimine ja kooskõla ettevaatuspõhimõttega;

3. palub komisjonil oma rakendusotsuse eelnõu tagasi võtta;

4. kutsub komisjoni üles mitte pikendama GM sojaoa luba dikamba kasutamise, keskkonnamõju ja ebapiisavate pikaajaliste tõenditega seotud riskide tõttu kooskõlas terviseühtsuse põhimõttega;

5. kutsub komisjoni üles esitama viivitamata seadusandliku ettepaneku GMOsid käsitleva otsustusprotsessi reformimiseks, et reageerida Euroopa Parlamendi järjepidevatele vastuväidetele ja liikmesriikide kvalifitseeritud häälteenamuse puudumisele;

6. nõuab tungivalt, et komisjon võtaks arvesse liidu kohustusi, mis tulenevad rahvusvahelistest kokkulepetest, nagu Pariisi kliimakokkulepe, ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsioon ja

---

6 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/178/oj).

ÜRO kestliku arengu eesmärgid;

7. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.